

עלון שבועי נחלת שדה

חידושי תורה בדרך הדרוש
והאגדה על פרשת השבוע

מאת מחבר סדרת הספרים "נחלת שדה" על התורה והמועדים

356 פ"ק 090 בחוקתי תש"ס נה ח' ת"ל 356
לתגובות/הערות/דרשות והרצאות ניתן לפנות לטלפון – 050-4145482,
ניתן לקבל את העלון במייל etayba1@gmail.com

הנושא: התנא רבי שמעון בר יוחאי מאחד את כלל ישראל

שם עוד י"ב חודש, וכשיצאו, כל מקום שהיה מסתכל רבי אלעזר מיד היה שורפו ורבי שמעון בא מיד ומרפא.

והנה, בוודאי רבי אלעזר ורבי שמעון לא שרפו בתחילה יהודים טובים וכשרים, אלא היו אלו אנשים פחותים ושפלים, אך לאחר שהיה רשב"י במערה עוד י"ב חודש נתעלה למדרגה כזאת שגם אלו החוטאים והפושעים אינם ראויים לעונש, ויש להסתכל על פנימיותם שהיא טהורה וקדושה.

זו סיבת הדבר שרואים שרבות אלפי ישראל נוסעים לאתרא קדישא מירון להילולא דרשב"י והרי ישנם כמה וכמה תנאים ואמוראים קדושי עליו ונביאים הטמונים בארץ ישראל, כידוע ממה שגילה האר"י הק', ואין נוסעים כל כך למקום מנוחתם, רק לציון רשב"י, ומנהג זה לא התחדש בימינו, כאשר נודע שהאר"י הק' כבר נהג לעלות בל"ג בעומר לציון הרשב"י וכן האור החיים הקדוש ושאר קדושי עליו, ומאז ומקדם היו שם אלפים מישראל, ומרבים בהדלקות שלילה כיום יאיר.

כי הנה רשב"י קיבל מדרגה זו ללמד זכות זו על כל אחד ואחד מישראל ולא לשרוף ולהעניש אותם, ואפילו כאלו שמצד הדין צריך למיחב בהו עייניהו ולשרפם, מכל מקום גם אותם ריפא ולימד עליהם זכות, ובכל מקום שרצה רבי אלעזר בנו לשרוף, ריפא הוא. על כן עולים מקהלות רבות עם בני ישראל למירון, לבקש רחמים בזכות התנא האלקי רשב"י שהוא ריפא את בני ישראל ולימד תמיד זכות עליהם, וביקש תמיד מהקב"ה שיושפע עליהם שלא ישונו מתוך יראת מיתה ועונש, אלא מתוך שפע טובה שישפיעו עליהם רחמים וחסדים, שיהיה להם לילה כיום יאיר, ולא יהיה בעולם חשכת לילה.

בזה יבואר על פי דברי הוזה"ק (פרשת בא דף לח.) שפעם אחת כשרשב"י אמר דברי תורה, וכשסיים נגשו אליו שני התנאים הקדושים רבי חייא ורבי יוסי והשתטחו על הארץ בפניו ונשקו את ידיו ובכו ואמרו דברי שבח על רשב"י וכה אמרו: עשה הקדוש ברוך הוא ירושלים למטה כדוגמת שלמעלה, עשה חומות העיר ושעריה, מי שעולה לא עולה עד שיתחו השערים, מי שעולה לא עולה עד שיתקנו את מדרגות החומה, מי יכול לפתוח את שערי העיר הקדושה? ומי יכול לתקן מדרגות החומה? זה רבי שמעון בר יוחאי שהוא פתח שערים של סודות החכמה, והוא תיקן מדרגות עליונות.

הוסיפו עוד שני התנאים ואמרו: וכתוב יראה כל זכורך את פני האדון ה', מאן פני אדון ה', דא רבי שמעון בר יוחאי. כלומר, שאדונינו הרשב"י נקרא פני השכינה לפי שהשכינה שורה אצלו תמיד ולכן צריך להראות לפניו.

ויש לומר כי רבי שמעון בר יוחאי נמשל ל"ירושלים", כי על ירושלים נאמר "כעיר שחברה לה יחידו" תפקידה של ירושלים לאחד את כלל ישראל, וזו מעלתו של רבי שמעון בר יוחאי לאחד את כלל ישראל, וזאת על ידי שיביט רק במעלותיו של חבירו ולא יראה חסרונותיו כלל.

בספר אמרי יוסף (בהקדמת ליקוטי תורה וש"ס) מביא בשם רבו הרה"ק מרימנוב ז"ל, על מה שמצינו בגמרא בברכות (כח.) כשהעבירו את רבן גמליאל מנשיאותו, והעמידו את רבי אלעזר בן עזריה לנשיא במקומו: תנא אותו היום סלקוהו לשומר הפתח ונתנה להם רשות ליכנס, שהיה רבן גמליאל מכריז ואומר, כל תלמיד שאין תוכו כבדו לא יכנס לבית המדרש, ההוא יומא אתווספו כמה ספסלי. ע"כ.

ודקדק הרה"ק מרימנוב ז"ל, שהרי מכיון שהשומר ישב על יד הפתח ולא נכנס לבית המדרש אם כן בודאי שלא היה מגדולי החכמים, לפי זה קשה מאיפוא ידע שומר זה איזה תלמיד הוא תוכו כבדו ואיזה תלמיד אין תוכו כבדו. ותיירץ וז"ל: כי מדברי רבן גמליאל שהיה אומר דיבורים אלו, נוצר מלאך שלא הניח שלמי שאין תוכו כבדו להיכנס והוא היה שומר הפתח, וכאשר נעשה רבי אלעזר בן עזריה נשיא, ביטל אותה הגזירה של רבן גמליאל, והעלה אותו המלאך לעולם יותר גבוה, וזה מרומו בדברי הגמרא "סלקוהו" לשומר הפתח, מלשון לגבוה סלקא. ע"כ.

מביא האמרי יוסף ראה, שיש בכח הצדיקים להעלות המלאך מעולם שהוא עומד בו לעולם יותר גבוה, ממה שפירש רבו הרה"ק רבי יצחק אייזיק מזידיטשוב ז"ל, את מאמר חז"ל בסוכה (כח.) "אמרו עליו על יונתן בן עוזיאל, בשעה שיושב ועוסק בתורה כל עוף שפורח עליו מיד נשרף". ש"עוף" הכוונה למלאך, כמו שאומר שלמה המלך (קהלת י, כ): "כי עוף השמים יוליך את הקול ובעל הכנפיים יגיד דבר", ופירש בזהוה הקדוש (פרשת פקודי דף רמא:) שהכוונה על המלאכים שנקראים עוף. ועל אף שאין המלאכים יכולים לעלות למדרגה יותר גבוהה, בזכות תורתו של יונתן בן עוזיאל כל עוף – מלאך שהיה בעולם היצירה, מיד נשרף, היה נעשה שרף ועולה לעולם הבריאה.

ויש לבאר, כי המלאך בתחילתו היה בדרגה נמוכה, והיה רואה רק פנימיותו של כל יהודי ויהודי, ומי שאין תוכו כבדו, הרי שפנימיותו רקובה והמלאך היה רואה זאת ודוחה אותו מבית המדרש. אולם כשנתעלה אותו מלאך, הגיע לדרגה גבוהה יותר, שבה יכול לראות את הפנימיות שבפנימיות של כל יהודי, וכל יהודי ויהודי בפנימיות שבפנימיות הוא טהור וקדוש, וממילא יש להכניסו לבית המדרש ולא לדחותו.

ובסוף הסוגיה אומרת הגמרא מי היה אותו תלמיד שגרם להדחתו של רבן גמליאל ולעלייתו אותו מלאך לדרגה גבוהה יותר של לודן לכף זכות כל יהודי, הלא הוא התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי, ומגלגלין זכות ע"י זכאי, כי כוחו של רבי שמעון להביט על כל יהודי בפנימיות שבפנימיות שבו, שהוא טהור וקדוש.

וזהו מה שהגמרא בשבת (לג:) מביאה: שכאשר יצאו רשב"י ורבי אלעזר בנו מהמערה, ראו אנשים שחורשים וזורעים את שדותיהם, אמרו: מניחין חיי עולם ועוסקין בחיי שעה! וכל מקום שנתנו בו עיניהם מיד נשרף. יצתה בת קול ואמרה להם: להחריב את עולמי יצאתם? חזרו למערכתכם! הלכו וחזרו למערה וישבו